

På Sporet af danske slagmarker

29. august 1807 lugtede Wellington – Napoleons senere besejrer – for første gang krudtrøgen på europæisk jord, da han ved Køge stod over for Sjællands og Lolland-Falsters landeværn.

Af Sune Wadskjær Nielsen

Tidens tand har været hård ved den vidtstrakte slagmark, hvor 6.000 engelske tropper tørnede sammen med 7.000 danske landeværnssoldater, som havde fået ordre til at befri København fra englændernes belejring. Ikke meget ser længere ud, som det gjorde i 1807, hvor der bare boede 1.600 mennesker i Køge. Et lille blåt skilt ved motorvejen, hvor der står Skensved Å, er den første lokalitet fra slaget, som man møder, når man nærmer sig Køge fra København.

Tre landeværnsbataljoner var i hast rykket frem for at befæste overgangen over åen, før englænderne nåede den. De kom for sent, og de blev tvunget tilbage.

Ifølge Eric Lerdrup Bourgois, der er historiker og formand for Den danske Napoleonsforening, strakte datidens slag sig over store områder. Landeværnet blev efter det indledende sammenstød ved Skensved Å, stillet op i to lange linjer, der strakte sig fra Fruens Mose og i østlig retning næsten helt ud til Køge bugt. Dengang var det åbent land, men i dag følger 2. kamp linje villavejen Zoffmannsvej. På landeværnets venstre fløj, hvor det navnkundige regiment Gordon Highlanders

(92. infanteriregiment) gik til angreb på rædselsslagne landeværnsfolk, er der skov og mark. Landeværnets hovedkuldts flugt, hvor de smed deres træsko for at kunne løbe hurtigere gav slaget navnet "træskoslaget".

Gamle bygninger

Syd for anden kamplinje ligger Gammel Køgegård. Ifølge Eric Lerdrup Bourgois var det her, at major von Moltke om morgenen første gang havde observeret de fremrykkende englændere fra et nordvendt loftvindue.

Efter englænderne var brudt igennem 2. kamplinje var slaget afgjort, men håndfulde af landeværnsfolk samlede sig i Køge by og kæmpede fra hus til hus mod englænderne. Adskillige af den gamle bykernes bygninger blev anvendt før og efter slaget. Det gamle Køge Rådhus blev brugt som lazaret, Skt. Nicolai Kirke var landeværnets ammunitionsdepot og efter slaget indrettede Wellington sit hovedkvarter i bygning Norske Løve, der tidligere har været et gæstgiveri.

Det største mindesmærke for slaget findes ved Herfølge Kirkegård, hvor 150 landeværnsfolk som de sidste tog kampen op mod den overlegne modstander.

Eric Lerdrup Bourgois mener, at slaget havde stor betydning for Wellingtons videre karriere, da det var hans første sejr på en europæisk slagmark. Nedlæggelse af det dårligt udrustede og trænede landeværn var den konsekvens, slaget fik i Danmark. ■

▼ *Fra venstre Herfølge kirkegård, Gammel Køgegaard og Eric Lerdrup Bourgois foran Køges gamle rådhus.*

